

מדינת ישראל משרד החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת הנדסת אלקטרוניקה ומחשבים
מגמת הנדסת חשמל בקרה ואנרגיה
ומגמה מדעית-טכנולוגית

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

תאריך: 25/08/2021

התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב במגמת הנדסת אלקטרוניקה ומחשבים, מגמת הנדסת חשמל בקרה ואנרגיה ומגמה מדעית-טכנולוגית

הערכות, בדיקה ובקרה לקראת בחינות הבגרות (יש להתעדכן מידי שנה):

התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב נועדו לפצות על קשיים ממקור נוירולוגי, הגורמים להפרעת למידה שאינה מאפשרת את הבעת הידע הקיים. ההתאמות מאפשרות לתלמידים אלו לעקוף את תחומי הקושי ללא המגבלות הנובעות מהלקות ולתת ביטוי הולם לידיע שרכשו כאשר ניתן להצביע על **פערים משמעותיים ברמת התפקוד והביצוע** של התלמיד, חשוב שהמורה המלמד את התלמיד יערוך היוועצות בצוות החינוכי בנוגע להתערבות לימודית שתסייע לתלמיד להתקדם באופן עצמאי ככל שניתן. הקניית אסטרטגיות למידה, ארגון ותכנון מסייעות במרבית המקרים ללמידה עצמאית.

גם כאשר לתלמיד יש לקות למידה, אין משתמע בהכרח, כי קיימת הפרעת למידה המחייבת שימוש בדרכי היבחנות. בעת הדיון בנחיצות התאמות (בסמכות ועדה בית ספרית/ ועדה מחוזית) יש לזכור כי קיימת שונות טבעית ביכולות ובהישגים של התלמידים. על פי הספרות המקצועית, אחוז התלמידים עם לקוויות למידה נע בין 5%-15% לכל סוגי הלקוויות. כאשר מדובר על לקוויות משמעותיות מאוד באופן חריג האחוז עומד על כ- 3%-5%. חלק מתלמידים אלה יסתדרו ללא התאמות בדרכי היבחנות וחלקם יזדקקו להתאמות בדרכי היבחנות מרמות שונות (1/2/3).

חשוב שכל מורה יראה לנגד עיניו את התפלגות התלמידים המוגשים לוועדה המחוזית במקצוע אותו הוא מלמד. בכל מקרה יש לתת את הדעת לכל בקשה של תלמיד בנפרד ולגופו של כל עניין בעת הדיון. אם **הידע אכן קיים**, זוהו נקודות החוזק, התלמיד עבר **התערבות** על פי משוב ובקרה, **נשלל מקור אחר** המעכב את הבעת הידע, אך התלמיד עדיין אינו מצליח להביע את ידיעותיו ויש הסכמה ברורה של רוב המורים, ניתן לבדוק את נחיצות ויעילות ההתאמות בדרכי היבחנות.

בתהליך ההוראה-למידה, חשוב לוודא עד כמה מבחן ללא התאמות מאפשר, או אינו מאפשר, את הבעת הידע.

מדינת ישראל משרד החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת הנדסת אלקטרוניקה ומחשבים
מגמת הנדסת חשמל בקרה ואנרגיה
ומגמה מדעית-טכנולוגית

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

תפקיד המורה ודרכי התערבות לפני הגשת בקשה לדיון בהתאמות בדרכי היבחנות:

מצופה מהצוות החינוכי בבית הספר לקבל החלטות בעניין תלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב, כשהחלטות אלה נשענות בראש ובראשונה על חוות דעת מקצועית של מורי בית הספר ונתמכות על ידי אבחון ולא להיפך. האבחון הוא חלק ממכלול, הנבדק לגבי נחיצות ההתאמות. נוסף לכך, יש חשיבות רבה לפתח את כישורי התלמיד לאורך כל השנים. כלומר, ההתאמות לא מאושרות אוטומטית בעקבות אבחון. כאמור, אם לאחר יישום התערבות ממושכת, הכוללת משוב ובקרה על ההתערבות לאורך השנה, התלמיד מפגין ידע, אך עדיין אינו מצליח לבטא את הידע שרכש במבחן ללא התאמות ולא נמצאו דרכים לפיצוי על הקושי, ניתן לערוך לתלמיד בדיקת נחיצות ההתאמות בדרכי היבחנות.

המורה יכתוב את חוות דעתו העולה מבדיקת המבחנים, יש לגבות ולתעד בדוגמאות מעבודות וממבחנים של התלמיד.

התהליכים הנוגעים בהיבטים השונים בטיפול בתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב והמדגישים התערבות וסיוע בתהליכי למידה, הם ביטוי לעידן חדש שבו ההתערבות, הטיפול וההתקדמות של התלמיד קודמים לשימוש בהתאמות בדרכי היבחנות. התארגנות מיטבית כחלק אינטגרלי מהתהליך החינוכי בטיפול בתלמידים אלה ושיתוף פעולה בין בעלי התפקידים השונים בבית הספר, הכרחיים לקבלת החלטה מקצועית.

התאמות בדרכי היבחנות הקיימות בתחומי הדעת: מגמת הנדסת אלקטרוניקה ומחשבים, מגמת הנדסת חשמל בקרה ואנרגיה ומגמה מדעית-טכנולוגית:

התאמות בסמכות הוועדה הבית ספרית (מתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה): הארכת זמן, הגדלת שאלון הבחינה ודף נוסחאות מורחב

התאמות בסמכות הוועדה המחוזית (המתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה, בדרך ההצגה, במתן תגובה): מבחן מותאם, הקראת שאלון הבחינה על ידי בוחן ניטרלי.

- בקשה להתאמה של השמעת שאלון הבחינה/ הקראה על ידי בוחן ניטרלי ניתנת רק בהגשת בקשה להשמעה במקצועות רבי מלל. אישור ההתאמה במקצועות רבי מלל יחול על כל שאר המקצועות.

- ההתאמה של השמעה במקצועות דלי מלל תחול רק לחלקים שאינם חישוביים.

מדינת ישראל משרד החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת הנדסת אלקטרוניקה ומחשבים
מגמת הנדסת חשמל בקרה ואנרגיה
ומגמה מדעית-טכנולוגית

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

- **הערה חשובה** - אין הכתבה לבוחן ניטרלי במקצועות שאינם רבי מלל: במקרים בודדים וחריגים בלבד יש לשקול את נחיצות ההתאמה היטב ולהגישה לוועדת חריגים על פי הנוהל הנדרש.

- בקשות להתאמות במקצועות שאין להם נספח ספציפי, אפשר להגיש על נספח אחר שנראה רלוונטי למקצוע מבין הנספחים 9-11. (יש לוודא עם מפמ"ר המקצוע את ההתאמות הקיימות במקצוע לפני ההגשה לוועדה המחוזית).

ההתאמות שיאושרו בוועדה (בית ספרית/מחוזית/ערר) עבור התלמיד, יהיו תקפות בהתאם למצוין באישור ובכפוף לנהלי האגף ללקוויות למידה המתעדכנים מידי שנה. תוקף האישור הינו עד תום לימודיו של התלמיד בתיכון ועד גיל 25.

קישורים:

[נהלים להתאמות בדרכי היבחנות](#)

[התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב הנבחנים בשנת הלימודים תשפ"ב](#) – שהוגשו לוועדה מחוזית בתשפ"א.

מסמך "יישום התאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב"

למידע נוסף בנושא ניתן לפנות לאתר שפ"נט.

יצירת קשר:

לכל שאלה בנוגע לאיתור, התערבות וטיפול בתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב, ניתן לפנות למדריכות המרכזות המחוזיות בתחום לקוויות למידה:

מחוז	שם המדריכה	פרטי התקשרות
ת"א:	גב' רחל פריד, יו"ר וועדת התאמה מחוזית ומדריכה מרכזת	rachelfr@education.gov.il
מרכז:	גב' חוה פלדמן, מדריכה מרכזת	havafe@education.gov.il
צפון:	גב' דנה בן צבי, מדריכה מרכזת	benzvidana@gmail.com

מדינת ישראל משרד
החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת הנדסת אלקטרוניקה ומחשבים
מגמת הנדסת חשמל בקרה ואנרגיה
ומגמה מדעית-טכנולוגית

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

revitalha@education.gov.il	גב' רויטל לירן חנוני, יו"ר וועדת התאמה מחוזית ומדריכה מרכזת	חיפה:
maorsr@walla.co.il	גב' רויטל מאור, מדריכה מרכזת	ירושלים+ מנח"י:
yonitsh@education.gov.il	גב' יונית סחייק, יו"ר ועדת התאמה מחוזית ומדריכה מרכזת	דרום:
talasher10@gmail.com	גב' טל אשר, יו"ר וועדת התאמה מחוזית ומדריכה מרכזת	חינוך התיישבותי:

במקרים חריגים בהם לא ניתן מענה מהמחוז ניתן לפנות למדריכות הארציות:

פרטי התקשרות	שם המדריכה
hillish@education.gov.il	הילי שמיר
niritmeirmaoz@gmail.com	נירית מאיר טל
dalitmi@education.gov.il	דלית מישאל
Daliabe3@education.gov.il	דליה בן ארצי

בהצלחה רבה!

שלומי אחנין,
מפמ"ר הנדסת אלקטרוניקה ומחשבים,
ומגמה מדעית-טכנולוגית
אירנה ליברמן
מפמ"ר מגמת הנדסת חשמל בקרה ואנרגיה

לילי טלדן
מפקחת, ממונה על מערך האבחון וההתאמות
אגף לקוויות למידה שפ"י